

Sygn. akt: I C 2402/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 kwietnia 2018 r.

Sąd Rejonowy w Krośnie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Bartłomiej Fiejdasz
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Agnieszka Woźniak

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2018 r. na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w B.

przeciwko B. N.

o zapłatę kwoty 7.613,66 zł

I. uchyla ponad kwotę 1 200,00 zł (słownie: jeden tysiąc dwieście złotych) nakaz zapłaty z dnia 21 listopada 2016 r., sygn. akt I Nc 2035/16, wydany

w postępowaniu nakazowym przez Sąd Rejonowy w Krośnie i w tym zakresie oddala powództwo.

II. zasądza od strony powodowej (...) SA w B. na rzecz pozwanego B. N. kwotę 1 821,00 zł (słownie: jeden tysiąc osiemset dwadzieścia jeden złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 2402/17

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Rejonowego w Krośnie z dnia 24 kwietnia 2018 r.

Powód (...) S.A. z siedzibą w B. wniósł

o zasądzenie od pozwanego B. N. kwoty 7 613,66 zł z umownymi odsetkami za opóźnienie równymi dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 05 maja 2016 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów sądowych, w tym kosztów zastępstwa procesowego, wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, że pozwany zobowiązał się poprzez podpisanie weksla w dniu 27 maja 2015 r. do zapłaty w dniu 04 sierpnia 2016 r. kwoty wskazanej na wekslu w wysokości 7 613,66 zł. Dlatego powód wezwał w dniu 05 lipca 2016 r. pozwanego do wykupu weksla, jednak do dnia wniesienia pozwu pozwany nie dokonał żadnej wpłaty. Powód, zgodnie z pkt 11.1 umowy oraz na podstawie art. 481 § 2(1) kc., żądał odsetek umownych za opóźnienie wynoszących dwukrotność każdorazowej wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie. Pozwany podpisując własnoręcznie kalendarz spłat raty znał doskonale wysokość zobowiązania i termin spłaty.

W zarzutach do nakazu zapłaty, wydanego przez Sąd Rejonowy w Krośnie w dniu 21 listopada 2016 r. (sygn. akt I Nc 2035/16) i uwzględniającego żądanie pozwu w całości, pozwany uznał roszczenie powoda w kwocie 1 200,00 zł wraz

z odsetkami od daty wytoczenia powództwa, zaprzeczył roszczeniu powoda w części przewyższającej uznaną kwotę, wniósł o uchylenie nakazu zapłaty i oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki na rzecz strony pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód zgłosił zarzut nieprawidłowego wypełnienia weksla in blanco, braku zasadności roszczenia powódki, zastosowania przez powódkę niedozwolonych postanowień umownych w umowie zawartej z pozwanym występującym w roli konsumenta oraz naruszenia zasad współżycia społecznego. Podniósł, że zgodnie z treścią umowy pożyczki pozwanemu została wypłacona kwota 4 000,00 zł. Jednocześnie w umowie powódka zastrzegła opłatę tytułem ubezpieczenia umowy pożyczki, opłatę przygotowawczą, wynagrodzenie umowne oraz inne należności, oraz zastrzegła odsetki umowne w maksymalnej wysokości. Spowodowało to, że już w dniu wypłaty pożyczki, pozwany był zobowiązany do zwrotu kwoty ponad dwukrotnie przewyższającej wysokość udzielonej pożyczki. Umowa została zawarta przy użyciu powszechnie stosowanego przez (...) S.A. formularza oraz ogólnych warunków umowy, które nie zostały uzgodnione indywidualnie

z konsumentem. Pozwany wskazał, że kluczowy dla rozstrzygnięcia sporu ma charakter umowy ubezpieczenia, którą została objęta przedmiotowa umowa pożyczki. Pozwany wskazał również, że dokonał spłaty na rzecz zaciągniętej pożyczki

w wysokości 2 800,00 zł.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

W dniu 26 maja 2015 r. pozwany B. N. zawarł ze stroną powodową (...) S.A. z siedzibą w B. umowę pożyczki gotówkowej nr (...) - (...). W części B zatytułowanej „Dane dotyczące pożyczki” zawarto informacje, że kwota udzielonej pożyczki wynosi 10 336,00 zł, całkowita kwota pożyczki 4 000,00 zł, koszt ubezpieczenia 5 745,00 zł, opłata przygotowawcza 591,00 zł, a wynagrodzenie umowne 415,00 zł. Wysokość miesięcznej raty została ustalona na kwotę 448,00 zł. Całkowity koszt pożyczki miał wynosić 6 752,00 zł. Spłata pożyczki została rozłożona na 24 miesięczne raty, a całkowita kwota do zapłaty wyniosła 10 752,00 zł. Roczna Stopa Oprocentowania ((...)) wynikająca z umowy to 9,85%, natomiast Rzeczywista Roczna Stopa Oprocentowania – 228,52 %. W tej części zostało zawarte oświadczenie pożyczkobiorcy, że przed zawarciem umowy udzielono mu wyczerpującej informacji na temat warunków i kosztów pożyczki oraz zapisów umowy oraz że podpisując umowę potwierdza odbiór przekazanych załączników oraz stwierdza, że dokładnie i w pełni zapoznał się z umową oraz z pozostałymi załącznikami.

Na mocy postanowień umownych pożyczkobiorca zobowiązany był ponieść koszt opłaty przygotowawczej oraz koszt ubezpieczenia, opłaty te miały zostać potrącone z kwoty udzielonej pożyczki. Kwota udzielonej pożyczki oznaczała sumę całkowitej kwoty pożyczki oraz środków pożyczanych pożyczkobiorcy na pokrycie kosztu opłaty przygotowawczej i ubezpieczenia. Za udzielenie pożyczki pożyczkobiorca zobowiązał się zapłacić pożyczkodawcy wynagrodzenie umowne wynikające z Rocznej Stopy Oprocentowania ((...)) wynoszącej 9,85%. Wynagrodzenie umowne liczone było od całkowitej kwoty pożyczki. Opłata przygotowawcza według postanowień umownych to opłata za czynności faktyczne związane z rozpatrzeniem wniosku, przygotowaniem oraz zawarciem umowy oraz udzieleniem pożyczki. Całkowity koszt pożyczki został określony jako suma opłaty przygotowawczej, kosztów ubezpieczenia oraz wynagrodzenia umownego za udzielenie pożyczki. Umowa została zawarta na czas udzielenia pożyczki aż do całkowitego spłacenia wszystkich zobowiązań.

Wpłaty od pożyczkobiorcy, w tym także środki pozyskane w toku czynności windykacyjnych, miały zostać zaliczone na poczet wierzytelności pożyczkodawcy

w sposób następujący: spłata kwoty udzielonej pożyczki, spłata wynagrodzenia umownego, zapłata ewentualnych innych zobowiązań powstałych z tytułu lub

w związku z umową pożyczki. Z kalendarza spłaty załączonego do umowy wynika, że wpłaty dokonywane przez pożyczkobiorcę w pierwszej kolejności miały zostać zaliczone na poczet opłaty przygotowawczej, następnie ubezpieczenia, całkowitej kwoty pożyczki, a na koniec na wynagrodzenie umowne.

Na zabezpieczenie pożyczki pożyczkobiorca zobowiązał się wystawić i przekazać pożyczkodawcy w dniu podpisania umowy jeden własny weksel in blanco „nie na zlecenie”, który był ważny do momentu całkowitej spłaty zobowiązań pożyczkobiorcy z tytułu zawartej umowy. Pożyczkobiorca zobowiązany został do zabezpieczenia spłaty pożyczki udzielonej na podstawie umowy poprzez wyrażenie zgody na objęcie go ochroną ubezpieczeniową na podstawie umowy ubezpieczenia i zwrot kosztów tego ubezpieczenia. Pożyczkobiorca tytułem zabezpieczenia spłaty pożyczki składał oświadczenia w przedmiocie świadczeń z umowy ubezpieczenia (pkt 15.3 oraz 15.4 umowy). Integralną częścią umowy był załącznik: nr 1 – Szczególne Warunki (...) za Życie Pożyczkobiorców, nr 2 – Dyspozycja wypłaty, deklaracja wekslowa oraz weksel.

Zgodnie z pkt 9 umowy, jeżeli pożyczkobiorca nie zapłacił w terminach określonych w umowie pełnych rat pożyczki za co najmniej dwa okresy płatności, pożyczkodawca mógł wypowiedzieć umowę z zachowaniem 30 dniowego terminu i wypełnić weksel po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy do zapłaty zaległych rat w terminie 7 dni od otrzymania wezwania. Pożyczkodawca, w przypadku wypowiedzenia umowy, miał prawo na wekslu in blanco wpisać datę i miejsce zapłaty oraz kwotę nieprzekraczającą kwoty należnej pożyczkodawcy do zapłaty z tytułu pozostałej niespłaconej części pożyczki, wynagrodzenia umownego oraz naliczyć i wpisać: a) dla całkowitej kwoty pożyczki maksymalną wysokość odsetek umownych, na poziomie czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego NBP z dnia zawarcia umowy tj. 10% w stosunku rocznym i/lub b) kwotę w wysokości do 20 (dwudziestu) procent z pozostałej do zapłaty tytułem poniesionych kosztów windykacji, nie więcej jednak niż faktycznie poniesione przez pożyczkodawcę koszty tej windykacji lub/i c) kwotę wynikającą z tabeli opłat zawartą w pkt 16. 4 umowy – pkt 8, 9 i 10 tabeli.

Jeżeli pożyczkobiorca nie spłaciłby w terminie poszczególnych rat pożyczki lub innego zobowiązania pieniężnego wynikającego z umowy, w tym zobowiązania naliczonego na podstawie pkt 9.2 umowy, niespłacona kwota stawała się zadłużeniem przeterminowanym. Od zadłużenia przeterminowanego pożyczkodawca mógł naliczać odsetki umowne za każdy dzień zwłoki w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, wysokość oprocentowania zadłużenia przeterminowanego na dzień zawarcia umowy wynosiła 10% w stosunku rocznym. W przypadku, gdy pożyczkobiorca zalegał z zapłatą jakiegokolwiek terminowego zobowiązania pieniężnego wynikającego z umowy, pożyczkodawca miał prawo podjąć następujące działania windykacyjne: monity telefoniczne (w tym również za pomocą krótkich wiadomości tekstowych SMS oraz automatycznych wiadomości głosowych), upomnienia pisemne, informując każdorazowo pożyczkobiorcę o wymagalnym zadłużeniu, określając warunki spłaty. Działania windykacyjne mogły być podejmowane dla każdego istniejącego zobowiązania terminowego z osobna. Zastrzeżono, że niedotrzymanie przez pożyczkobiorcę warunków umowy pożyczki skutkowało miało podjęciem przez pożyczkodawcę czynności windykacyjnych, przy czym włączanie dodatkowych działań windykacyjnych następowało miało w razie stwierdzenia bezskuteczności któregośkolwiek z poprzednich działań i dalszego istnienia zadłużenia przeterminowanego. Za wskazane czynności pożyczkodawca mógł pobierać opłaty zgodnie z tabelą opłat wskazaną w pkt 16.4 z tym zastrzeżeniem, że opłaty mogły być naliczone w wysokości nie większej niż 80,00 zł w odniesieniu do każdego terminowego zobowiązania pieniężnego wynikającego z umowy. Upomnienia pisemne wysyłane miały być listem zwykłym za wyjątkiem wypowiedzenia umowy pożyczki. Pożyczkodawca mógł dodatkowo podjąć inne działania windykacyjne, w tym działania terenowe, w szczególności na adresach wskazanych w umowie pożyczki oraz w miejscu zatrudnienia, jak i na adresie aktualnego miejsca pobytu pożyczkobiorcy. W przypadku, gdy pożyczkobiorca zalegałby z zapłatą zobowiązania pieniężnego wynikającego z umowy pożyczki, w tym naliczonego na podstawie tabeli opłat określonej w p 16.4 umowy lub zgodnie z p 11.1, p 11.2 umowy, pożyczkodawca na mocy umowy został upoważniony do wezwania pożyczkobiorcy do jego zapłaty w terminie 7 dni z zastrzeżeniem, że w wypadku braku płatności wypełni weksel stanowiący załącznik do umowy i będzie dochodzić na tej podstawie zobowiązania przed sądem.

W pkt 15 umowy pozwany wyraził zgodę na skorzystanie z ochrony ubezpieczeniowej na warunkach określonych w Umowie Grupowej (...) pożyczkobiorców nr (...), zawartej pomiędzy (...) SA z siedzibą w (...) S.A., na podstawie

szczególnych warunków ubezpieczenia na życie pożyczkobiorców przyjętych uchwałą Zarządu (...) S.A. w okresie trwania ochrony równą kwocie aktualnego na dzień zdarzenia ubezpieczonego salda zadłużenia z tytułu umowy pożyczki pozostającego do spłaty w dniu zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego z zastrzeżeniem postanowień § 5 ust. 2 oraz § 6 pkt 3-4 (...) obejmującym swym zakresem: śmierć ubezpieczonego, całkowitą niezdolność do pracy oraz samodzielnej egzystencji ubezpieczonego wskutek nieszczęśliwego wypadku lub choroby. Pożyczkobiorca został zobowiązany do pokrycia kosztów opłacenia składki ubezpieczeniowej należnej z tytułu umowy ubezpieczenia, która ta składka będzie opłacona jednorazowo po zawarciu i wypłaceniu kwoty pożyczki (ubezpieczający zobowiązany jest do przekazania składki ubezpieczeniowej w wysokości 5 745,00 na rzecz (...) S.A.). Jedynym uprawnionym do otrzymania świadczenia w przypadku śmierci pożyczkobiorcy był pożyczkodawca.

Oplata za powtórne przesłanie informacji o zamknięciu i rozliczeniu umowy oraz weksla w wyniku nie odebrania korespondencji przez klienta wynosiła 15,00 zł, zaś opłata za upomnienie pisemne lub wezwanie do zapłaty – 15,00 zł.

Pozwany spłacił 10 rat pożyczki, ostatnia płatność nastąpiła w kwietniu 2016 r., po czym zaprzestał spłaty swojego zobowiązania. Łącznie B. N. zapłacił stronie powodowej kwotę 4 480,12 zł. Pismem z dnia 06 czerwca 2016 r. pozwany został wezwany przez stronę powodową do zapłaty kwoty 895,88 zł z terminie 7 dni od dnia otrzymania pisma, z tytułu zaległych rat pożyczki. Pismo to zostało doręczone pozwanemu w dniu 13 czerwca 2016 r.

Pismem z dnia 05 lipca 2016 r. powód wypowiedział pozwanemu umowę pożyczki. Powodem było niepłacenie zobowiązań zgodnie z ustalonym kalendarzem spłat. Wypowiedzenie zostało dokonane z zachowaniem terminu 30 dni, co powodowało, że zobowiązania wynikające z umowy stały się wymagalnymi. B. N. został poinformowany, że zgodnie z postanowieniami umowy oraz deklaracji wekslowej wystawiony przez pozwanego weksel in blanco został wypełniony i w przypadku nie otrzymania zapłaty w ciągu najbliższych 30 dni, sprawa zostanie skierowana na drogę sądową. Dług, według powoda, wynosił na dzień wypowiedzenia 7 613,66 zł. Na tę sumę składały się: kwota 2 271,88 zł tytułem niespłaconej pożyczki, kwota 13,91 zł obliczona na podstawie pkt 9.2 a umowy tytułem dodatkowych odsetek maksymalnych naliczanych na podstawie wypowiedzenia, kwota 1 254,38 zł obliczona na podstawie pkt 9.2 b umowy tytułem poniesionych kosztów windykacji, kwota 60,00 zł obliczona na podstawie pkt 9.2 c umowy tytułem kosztów upomnień oraz kwota 13,49 zł stanowiąca umowne odsetkiienne obliczone na podstawie pkt 11.1 postanowień umowy. Pismo zostało doręczone pozwanemu B. N. w dniu 12 lipca 2016 r.

/dowód: weksel z dn. 04.08.2016 r. – k. 5; wypowiedzenie umowy pożyczki z 05.07.2016 r. – k. 6; wezwanie do zapłaty z 06.06.2016 r. – k. 85; odpis z książki nadawczej powoda z potwierdzeniami nadania w/wym. dokumentów – k. 86-88, 92-94; wydruki ze strony (...) – k. 89-91, 95-97; umowa pożyczki nr (...) z dn. 26.05.2015 r. – k. 98-102; kalendarz spłat – k. 103; deklaracja wekslowa z 27.05.2015 r. – k. 104; szczególne warunki ubezpieczenia na życie pożyczkobiorców- załącznik do umowy pożyczki – k. 105-106; wyliczenie odsetek dziennych – k. 107; historia spłaty pożyczki – k. 108-109/

Sąd dał wiarę zgromadzonym w sprawie dokumentom, gdyż ich autentyczność, w świetle zebranego materiału dowodowego, nie budziła żadnych wątpliwości i nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało częściowo na uwzględnienie.

Podstawą roszczenia dochodzonego w niniejszym postępowaniu przez stronę powodową jest zawarta z pozwanym B. N. umowa pożyczki nr (...) z dnia 26 maja 2015 roku. Jak już wyżej wspomniano, kwota udzielonej pożyczki to 10 336,00 zł, z czego pozwany B. N. faktycznie otrzymał jedynie kwotę 4 000,00 zł. Całkowita kwota do zapłaty wyniosła 10 752,00 zł, z tego całkowity koszt pożyczki to 6 752,00 zł, koszt ubezpieczenia pożyczki – 5 745,00 zł, opłata przygotowawcza – 591,00 zł, a wynagrodzenie umowne 415,00 zł.

Zabezpieczeniem udzielonej pożyczki był weksel in blanco (pkt 5 umowy) oraz ubezpieczenie (pkt 15), pożyczkobiorca zobowiązał się do pokrycia składki ubezpieczeniowej, a pożyczkodawca do przekazania tej składki ubezpieczycielowi. W razie braku spłaty w terminie dwóch pełnych rat, umowa mogła zostać przez stronę powodową wypowiedziana, a weksel wypełniony zgodnie z pkt 9 zawartej umowy. Do zadłużenia przeterminowanego pożyczkodawca mógł doliczyć odsetki umowne za każdy dzień zwłoki w wysokości 4 – krotności stopy kredytu lombardowego NBP. Załącznikiem do umowy była m.in. deklaracja wekslowa uprawniająca do wypełnienia weksla zgodnie pkt. 9 umowy.

Nie budzi wątpliwości fakt, że pozwany spłacił z tytułu pożyczki 10 rat (co przyznała strona powodowa w piśmie z dnia 19 lutego 2018 r.), w łącznej kwocie 4 480,12 zł. Ostatnia płatność miała miejsce w kwietniu 2016 r. Pozwany został wezwany do zapłaty dwóch zaległych rat pismem z dnia 06.06.2016 r., które odebrał w dniu 13 czerwca 2016 r. (śledzenie przesyłek – k. 89-91). Z powodu braku zapłaty zaległych rat, powód w dniu 05 lipca 2016 r. wypowiedział umowę, wypełnił weksel in blanco oraz przedstawił go B. N. do zapłaty. Pozwany otrzymał pismo o wypowiedzeniu umowy w dniu 12 lipca 2016 r. (k. 95-97), tak więc cała należność stała się wymagalna w dniu 13 sierpnia 2016 r. (po upływie 30 – dniowego okresu wypowiedzenia).

Z uwagi na powyższe, w ocenie Sądu, zgodnie z postanowieniami zawartej pomiędzy stronami umowy, stronie powodowej przysługiwało prawo do wypowiedzenia umowy i wypełnienia weksla – w tym zakresie zarzuty strony pozwanej są bezzasadne. Bezzasadny jest także zarzut, że pozwany nie otrzymał pisma wypowiadającego umowę pożyczki. Strona powodowa rozwiązała więc umowę pożyczki z zachowaniem trybu określonego w umowie zawartej z pozwanym.

Powód profesjonalnie, zawodowo zajmuje się udzielaniem pożyczek i kredytów, natomiast pozwany B. N. jest konsumentem. Zgodnie z treścią art. 22¹ kc, za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową. Umowa pomiędzy stronami została zawarta w trybie art. 29 i 30 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (DZ.U. z 2016 r. poz. 1528 z późn. zm.).

Zgodnie z treścią art. 385¹ kpc postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie (§ 2). Niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (§ 3).

W wyroku z 13 lipca 2005 r. (I CK 832/04) Sąd Najwyższy przyjął, że: " W rozumieniu art. 385¹ § 1 kc "rażące naruszenie interesów konsumenta" oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym, natomiast "działanie wbrew dobrym obyczajom" w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku. Obie wskazane w tym przepisie formuły prawne służą do oceny tego, czy standardowe klauzule umowne zawarte we wzorcu umownym przekraczają określone przez ustawodawcę granice rzetelności kontraktowej twórcy wzorca w zakresie kształtowania praw i obowiązków konsumenta.

Wynagrodzenie umowne ustalone w umowie na poziomie 415,00 zł, stanowiące, jak sam powód przyznaje (k. 77/2) wynagrodzenie za możliwość skorzystania przez pożyczkobiorcę ze środków finansowych pożyczkodawcy, jest w istocie odsetkami za korzystanie z kapitału w wysokości zastrzeżonej w umowie tj. 9,85% rocznie. Takie zastrzeżenie umowne należy uznać co do zasady za dopuszczalne. Kwota ta nie przekracza odsetek maksymalnych (art. 359 § 2¹

kc) liczonych od całkowitej kwoty pożyczki (4 000,00 zł) za cały okres trwania umowy (pkt 1.8 umowy), tj. od dnia 26 maja 2015 r. do 12 sierpnia 2016 r. Odsetki maksymalne w ustalonych okolicznościach sprawy wyniosłyby 479,28 zł (4 – krotność stopy kredytu lombardowego NBP to 10%), a więc wynagrodzenie umowne nie przekracza tego pułapu. Tym samym nie można uznać tego postanowienia umownego za niedozwolone.

Oprócz tego przy wystawianiu weksla strona powodowa naliczyła dla całej kwoty pożyczki **odsetki umowne maksymalne** z pkt 9.2a umowy (4 – krotność wysokości stopy kredytu lombardowego NBP) w wysokości 13,91 zł, które w istocie są tymi samymi odsetkami kapitałowymi co wynagrodzenie umowne. W ocenie Sądu, zgodnie ze stanowiskiem zaprezentowanym przez stronę pozwaną (k. 25), stanowią one ukrytą karę umowną, a jako sprzeczne z art. 483 § 1 kc są nieważne. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 18.08.2005 r. (sygn. V CK 90/05) takie postanowienie pozostaje w wyraźniej sprzeczności z art. 483 § 1 kc i z tego względu jest ono bezwzględnie nieważne z mocy art. 58 § 1 kc. Zatem kwota ta nie obciąża pozwanego.

Sąd nie podziela zarzutu pozwanego dotyczącego rażąco wygórowanej **opłaty przygotowawczej**. W umowie wysokość opłaty przygotowawczej została określona na kwotę 591,00 zł. Nazwa opłaty może sugerować, że powód zastrzegł

w umowie tę opłatę w związku z poniesionymi kosztami przygotowania umowy. Opłata przygotowawcza według postanowień umownych to opłata za czynności faktyczne związane z rozpatrzeniem wniosku, przygotowaniem oraz zawarciem umowy oraz udzieleniem pożyczki. Powód w roku niniejszego postępowania nie wykazał, jakie poniósł koszty związane z przygotowaniem umowy. W ocenie Sądu należy opłatę przygotowawczą potraktować jako prowizję, czyli nie jako koszty, lecz wynagrodzenie pożyczkodawcy. Za stanowiskiem Sądu przemawia okoliczność, że strona powodowa w umowie nie zastrzegła żadnej prowizji, a opłata przygotowawcza została ustalona i pobrana analogicznie jak prowizja, tj. jednorazowo i proporcjonalnie do wysokości pożyczki.

Obowiązująca ustawa z dnia 18 grudnia 2011 r. o kredycie konsumenckim zniósła maksymalną wysokość prowizji (5%), która może być obecnie dowolnie kształtowana przez strony umowy kredytu. Należy stwierdzić, że prawo do wynagrodzenia jest szczególnym uprawnieniem podmiotu, który zawodowo zajmuje się udzielaniem pożyczek (kredytów), a zarobkowy charakter tej działalności nie budzi wątpliwości. W ustalonych okolicznościach sprawy opłata stanowi niecałe 15% kwoty pożyczki wypłaconej pozwanemu, więc jej wysokość nie jest wygórowana. W ocenie Sądu brak więc podstaw, aby zakwestionować zasadność naliczenia przez stronę powodową opisywanej opłaty oraz obciążenia nią pozwanego.

Kolejnym kwestionowanym przez stronę pozwaną elementem umowy są zapisy dotyczące **ubezpieczenia** umowy pożyczki. Z tytułu ubezpieczenia pożyczkobiorca miał obowiązek na podstawie postanowień umowy opłacić jednorazową składkę

w wysokości 5 745,00 zł. Słusznie podkreśla pozwany, że wysokość składki jest wyższa niż sama wysokość pożyczki udzielonej B. N.. Ponadto należy wskazać, że powód mimo wezwania sądu nie przedłożył umowy ubezpieczenia łączącej go z ubezpieczycielem, ani co najważniejsze, potwierdzenia uiszczenia składki ubezpieczeniowej, której zapłatą został obciążony pozwany.

W konsekwencji nie można ustalić stron umowy ubezpieczenia, kto jest uposażonym na mocy tej umowy, czy powód zapłacił składkę i w jakiej wysokości, czy też jak zarzuca pozwany, zatrzymał sobie część składki jako prowizję. Skoro powód twierdzi, że sporna kwota stanowiła składkę ubezpieczeniową należną ubezpieczycielowi, to powinien udowodnić, że kwotę tę przekazał ubezpieczycielowi (art. 6 kc).

Z obowiązku tego powód się nie wywiązał. Wobec powyższego, zdaniem Sądu, ten element umowy nie może zostać uwzględniony jako zobowiązanie pozwanego.

Niezależnie od powyższego, nie ma żadnych podstaw, aby pożyczkobiorca ponosił koszty umów ubezpieczenia zawieranych przez kredytodawcę, który działa na swoją rzecz i na swój rachunek, w sytuacji, gdy konsument nie jest stroną tej umowy ani uposażonym. Konsument w takim stanie rzeczy staje się osobą trzecią, w stosunku do której zakład ubezpieczeń może mieć roszczenie regresowe. Zatem mimo tego, iż umowa nie ubezpiecza w żaden sposób

kredytobiorcy, to on zobowiązany jest do pokrycia jej kosztów. Przedmiotowe postanowienie umowne rażąco narusza interesy pozwanego oraz godzi w dobre obyczaje. Omawiane postanowienie umowne nie dotyczy głównych świadczeń stron (po stronie powoda jest to obowiązek udzielenie pożyczki, po stronie pozwanej obowiązek spłaty pożyczki w ustalonych ratach). Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 06 kwietnia 2004 r. (sygn. I CK 472/03), odnoszącym się do prowizji i opłat za czynności związane z prowadzeniem rachunku bankowego, uznał, że nie mają one charakteru świadczeń głównych, a tym samym postanowienia umowy rachunku bankowego określające tego rodzaju świadczenia podlegają kontroli w trybie art. 385¹ § 1 k.c. Ponadto, oprócz tego, że nie dotyczy ono głównych świadczeń stron, nie zostało uzgodnione indywidualnie z pozwanym. Wprawdzie pozwany wyraził zgodę na zapłatę kwoty wynikającej z omawianego postanowienia umownego, lecz jej wysokość nie jest wynikiem indywidualnego uzgodnienia, lecz została ukształtowana na danym poziomie zgodnie z ofertą handlową pożyczkodawcy. Tym samym należy podzielić stanowisko pozwanego, że klauzula ma charakter niedozwolony i go nie wiąże (art. 385¹ § 1 kc).

Trzeba też dodać, że postanowienia całej umowy zawartej z pozwanym nie zostały uzgodnione indywidualnie, albowiem B. N. nie miał na jej treść jakiegokolwiek wpływu. Pozwany mógł przystąpić do umowy zgodnie z przedstawioną ofertą, bądź umowy nie zawierać.

Na kwotę wynikającą z pozwu, na którą został również wystawiony weksel, składają się także **koszty windykacji** w wysokości 1 254,38 zł. (pkt 9.2b umowy) oraz **koszty upomnień i wezwań do zapłaty** w wysokości 60,00 zł (pkt 9.2c umowy). Słusznie zarzuca pozwany, że koszty te zostały zawyżone. Nie pozostają one bowiem w jakiegokolwiek relacji z faktycznie poniesionymi przez stronę powodową kosztami.

Strona powodowa wykazała, a tym samym udowodniła, że pozwany był wzywany do zapłaty zaległych kwot z tytułu zawartej umowy pożyczki jednokrotnie. Z tego tytułu, zgodnie z umową, należy się więc pożyczkodawcy kwota 15,00 zł, a nie kwota 60,00 zł. Żadnych innych kosztów windykacji powód nie udowodnił, a zgodnie z postanowieniami umowy był uprawniony do naliczenia jedynie kosztów faktycznie poniesionych. Poza tym, tak wysokie koszty windykacyjne w ocenie Sądu nie znajdują uzasadnienia w rzeczywistości, a więc muszą zostać uznane za dodatkową sankcję finansową o charakterze kary umownej. Tak jak w przypadku omówionego powyżej naliczenia odsetek umownych maksymalnych od całej kwoty pożyczki, Sąd uznał, że w tym zakresie naliczenie opłaty za czynności windykacyjne stanowi obejście przepisu art. 483 § 1 kc i skutkuje nieważnością.

Niezależnie od powyższego, postanowienia umowne dotyczące kosztów i opłat windykacyjnych zostały sformułowane niejednoznacznie i nie wskazują procedur, trybu postępowania, którymi powód kieruje się przy ich naliczaniu, co może skutkować swobodą i dowolnością w działaniu pożyczkodawcy w zakresie zasad, terminów czy częstotliwości korzystania z tych środków i znacznego zwiększenia zadłużenia konsumentów (por. wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 06.08.2009 r. w sprawie XVII Amc 624/09). Tym samym należy uznać, że te klauzule również są niedozwolone i nie wiążą pozwanego. Z opłat za czynności windykacyjne należy się więc stronie powodowej jedynie kwota 15,00 zł.

Na dochodzoną przez stronę powodową kwotę składa się również kwota 13,49 zł tytułem **odsetek dziennych umownych** od przeterminowanych należności (pkt 11.1 umowy). W ocenie Sądu również ta kwota nie należy się pożyczkodawcy, ponieważ została naliczona od całej zaległości, którą Sąd w przeważającej części uznał za niezasadną.

Łącznie zatem zobowiązanie pozwanego B. N. powinno wynieść: 4 000,00 zł pożyczki, 591,00 zł opłaty przygotowawczej, 415,00 zł wynagrodzenia umownego (odsetek kapitałowych), 15,00 zł jako koszt wezwania do zapłaty – co daje łącznie kwotę 5 021,00 zł. Zatem weksel nie został wypełniony prawidłowo i roszczenie w dużej części jest bezzasadne. Pozwany, co było bezsporne w niniejszej sprawie, wpłacił tytułem zaciągniętej pożyczki kwotę 4 480,12 zł, czyli do zapłaty pozostała kwota 540,88 zł. Jednakże pozwany uznał roszczenie co do kwoty 1 200,00 zł, w związku z czym Sąd w pkt I wyroku uchylił ponad kwotę 1 200,00 zł nakaz zapłaty z dnia 21 listopada 2016 r. wydany w postępowaniu nakazowym i w tym zakresie oddalił powództwo.

Na marginesie należy jeszcze wyjaśnić kwestię proceduralną. Mimo zarzutu pozwanego pismo powoda z dnia 19 lutego 2018 r. nie podlegało zwrotowi, gdyż pozwany miał możliwość zapoznania się z nim – zostało mu doręczone przez Sąd na rozprawie. Jak orzekł Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 23 lutego 2017 r. (sygn. V Cz 18/17), jeżeli z okoliczności sprawy wynika, że mimo doręczenia z naruszeniem art. 132 § 1 kpc odpisu pisma procesowego, strona przeciwna zapoznała się z jego treścią w odpowiednim czasie i miała możliwość ustosunkowania się do zawartych w nim wniosków, to nie można wywieść z naruszenia art. 132 § 2 kpc żadnych negatywnych konsekwencji. Oczywiście pozwany trafnie wskazał, że odpis tego pisma powinien zostać zgodnie z art. 132 § 1 kpc doręczony bezpośrednio pełnomocnikowi pozwanego. Nie ma jednak podstaw do uznania wpływu tego uchybienia na wynik sprawy. Przepis art. 132 § 1 kpc ma na celu przyspieszenie postępowania i powinien służyć jedynie temu celowi, a nie piętreniu przed profesjonalnymi pełnomocnikami oderwanymi od tego celu wymagań formalnych. Nakazana jest uwzględniająca ten cel racjonalna wykładnia art. 132 § 1 kpc (por. wyrok Sądu Najwyższego z 26 czerwca 2012 r., II PK 273/11 oraz uchwała z 17 lipca 2014 r., III CZP 47/14).

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 100 kpc. Strona powodowa wygrała proces w 16%, a pozwany w 84%.

Koszty poniesione przez powoda to opłata w wysokości 75,00 zł oraz koszty zastępstwa pełnomocnika w wysokości 2 417,00 zł (§ 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, t. j.: Dz. U. z 2018 r., poz. 265, w brzmieniu sprzed 27.10.2016 r.), co daje łącznie kwotę 2 492,00 zł. Koszty poniesione przez pozwanego to opłata od zarzutów w wysokości 225,00 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 2 417,00 zł, co łącznie daje kwotę 2 642,00 zł. Razem koszty procesu wyniosły więc 5 134,00 zł (2 492,00 zł. + 2 642,00 zł.). Z tego pozwanego obciąża kwota 821,00 zł. Tak więc w pkt II wyroku Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1 821,00 zł tytułem zwrotu poniesionych kosztów procesu (2 642,00 zł – 821,00 zł).

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)